

Wnoszę o zanimizowanie danych autorów petycji oraz o opublikowanie tej petycji na stronie gov.pl.

, dnia 9 października 2023 roku.

Do:

Minister Sprawiedliwości

PETYCJA

Na mocy Art. 63 Konstytucji RP składam petycję celem zmiany przepisów Kodeksu postępowania karnego i Ustawy o opłatach w sprawach karnych, tj.

- art. 622 K.p.k. poprzez dodanie „umorzenia postępowania z powodu stwierdzenia, że czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego na zasadzie art. 17 § 1 pkt 2 K.p.k.”;
- art. 632 K.p.k. poprzez doprecyzowanie „umorzenia postępowania z przyczyn wskazanych w rozdziale 52 K.p.k., art. 485-499 K.p.k., czyli w sprawach z oskarżenia prywatnego”;
- art. 636 § 3 K.p.k. poprzez doprecyzowanie „w razie uniewinnienia”;
- art. 13 pkt 2 Ustawy o opłatach w sprawach karnych poprzez dopisanie „W razie nieuwzględnienia środka odwoławczego w przypadku utrzymania w mocy wyroku uniewinniającego”.

UZASADNIENIE

Nie budzi wątpliwości, że umorzenie postępowania w prywatnoskargowej sprawie karnej z powodu stwierdzenia negatywnej przesłanki procesowej zamyka drogę do procesu. Z tego wynika, że niesłusznym jest obciążenie kosztami procesu strony w sprawie, w której nie wystąpił proces, a tym samym postępowanie staje się „pozaprocesowe”. Taka sytuacja ma miejsce w przypadku umorzenia postępowania na posiedzeniu w sprawie prywatnego aktu oskarżenia, na zasadzie art. 17 § 1 pkt 2 K.p.k., kiedy Sąd stwierdzi, że czyn opisany w akcie oskarżenia nie zawiera znamion czynu zabronionego.

W rozdziale 52 K.p.k. natomiast wskazane są przyczyny umorzenia postępowania karnego w sprawach prywatnoskargowych, w tym niestawiennictwo oskarżyciela prywatnego na rozprawie, czy też odstąpienie od oskarżenia. Wskazuje to na pewną „winę” oskarżyciela, jaka doprowadza do umorzenia postępowania, albowiem to oskarżyciel ma wpływ na umorzenie. Jest to jednak odmienna sytuacja, niż w przypadku stwierdzenia przez Sąd z urzędu, że czyn nie jest zabroniony. Oskarżyciel prywatny nie ma wpływu na decyzję Sądu,

a tak samo, jak oskarżyciel, który przykładowo nie stawia się na rozprawie, obciążany jest kosztami procesu.

Zrównanie umorzenia postępowania prywatnoskargowego z urzędu (negatywna przesłanka procesowa na mocy art. 17 § 1 pkt 2 K.p.k.) i umorzenia z powodów określonych w rozdziale 52 K.p.k. wydaje się być nierównym traktowaniem oskarżycieli w zakresie poniesionych kosztów procesu, gdyż w tej pierwszej sytuacji oskarżyciel nie ma wpływu na umorzenie postępowania, a w drugiej – ma znaczący wpływ.

W związku z powyższym, zasadnym jest dodanie w przepisie dotyczącym zwrotu wydatków w sprawach z oskarżenia prywatnego, iż w razie umorzenia postępowania z powodu stwierdzenia braku znamion czynu zabronionego, również Prezes lub Referendarz sądowy zarządza **Zwrot zryczałtowanej równowartości wydatków oskarżycielowi prywatnemu**. Tym bardziej, że taka sytuacja ma miejsce w przypadku umorzenia z powodu stwierdzenia znikomej szkodliwości społecznej czynu i przy warunkowym umorzeniu postępowania. W takich sytuacjach ma miejsce rozprawa, co wymaga większego nakładu pracy Sądu i stron postępowania, a pomimo tego zwracana jest opłata od aktu oskarżenia. Z tego wynika, że zgodnie z zasadami słuszności tym bardziej zwrot powinien nastąpić, jak sprawa z urzędu kierowana jest na posiedzenie w przedmiocie umorzenia postępowania, co nie wymaga nawet stawiennictwa, gdyż nie ma wyznaczonej rozprawy, a udział w posiedzeniu jest dobrowolny.

W Sądach w kilku sprawach miało miejsce zastosowanie przepisów w razie umorzenia postępowania odnośnie kosztów procesu w przypadku umorzenia z powodu stwierdzenia przez Sąd negatywnej przesłanki procesowej. W jednych sprawach Sąd obciążył oskarżyciela prywatnego kosztami, w tym za obronę, której nie było, a w innej sprawie Sąd nie zasądził żadnych kosztów procesu.

W Sądzie Odwoławczym natomiast Sąd zasądził kwotę 60 zł opierając na przepisie z art. 13 Ustawy o opłatach w sprawach karnych, uzasadniając, że chodzi o nieuwzględnienie środka odwoławczego, a takim jest zarówno apelacja, jak i zażalenie. Jest to Prawdą, jednakże w pkt 1 wyżej przywołanego przepisu mowa o uniewinnieniu oskarżonego, a odwołaniem w takiej sytuacji może być przecież tylko i wyłącznie apelacja. Ponadto, na podstawie art. 634 K.p.k. *„Jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej, do kosztów procesu za postępowanie odwoławcze od orzeczeń kończących postępowanie w sprawie mają odpowiednie zastosowanie przepisy o kosztach za postępowanie przed sądem pierwszej instancji”*.

Pomimo tego, Sąd zasądził 60 zł za postępowanie odwoławcze, uzasadniając, że „jest to orzeczenie kończące postępowanie – odwołanie od umorzenia postępowania”, natomiast Sąd I instancji nie zasądził tej kwoty, uzasadniając, że „nie było uniewinnienia, a umorzenie postępowania”, chociaż przepisy mają odpowiednie zastosowanie do obu instancji.

Podkreślenia wymaga, że koniecznym jest doprecyzowanie przepisów wskazanych w petitum Petycji, albowiem przez brak doprecyzowania Sądy w jednych sprawach obciążają

oskarżycieli kosztami procesu, nawet jak nie było procesu, a w innych nie obciążają w takiej samej sytuacji.

Zwrócić uwagę jednak należy na to, że w jednej z takich spraw, gdzie oskarżycielka została obciążona kosztami za proces i za rzekomą obronę, a Sąd umorzył postępowanie z powodu braku znamion czynu zabronionego, chodziło o zniesławienie i znieważenie Uczennicy na forum klasy przez wychowawczynię. Opis sytuacji:

*Na lekcji wychowawczej nauczycielka znieważyla Uczennicę. Uczniowie mieli mówić, czy zgadzają się ze swoją oceną z zachowania, a także klasa miała odpowiadać, czy się z tym zgadzają. Kiedy wychowawczynie była przy nazwisku Oskarżycielki prywatnej, Uczennica powiedziała, że nie zgadza się z oceną dobrą z zachowania. W tym momencie zaczęło się szykanowanie, znieważanie i wyśmiewanie zarówno przez wychowawczynię, jak i klasę. Wychowawczynie powiedziała, że jeżeli Uczennica nie zgadza się z oceną, to dlaczego. Oskarżycielka powiedziała, że: zgłosiła się do udziału w Olimpiadzie Biologicznej, otrzymała bardzo dobry wynik w konkursie Eko – planeta, zawsze jest w szkole, zachowuje się wzorowo, jest wzorem do naśladowania, gdyż zawsze jest i jest przygotowana do lekcji, zawsze ma przy sobie legitymację szkolną, zachowuje się bez zarzutu. Natychmiastowo wychowawczynie zaczęła mówić, iż Uczennica jest wulgarna, pisze maile obrażające ją. Całą korespondencję wystaliśmy do Kuratorium, wszystko, co Uczennica pisała – to wychowawczynie pisała o Uczennicy obrażające maile. W tym miejscu skłamała. Nauczycielka mówiła klasie, że te maile są wulgarne, że tak nie pisze prawidłowo zachowujący się Uczeń. Ponadto przytoczyła sytuację, w której powiedziała, że Uczennica zachowała się lekceważąco i niewłaściwie na korytarzu, gdzie była inna nauczycielka. **Oskarżycielka szła korytarzem na kolejną lekcję i ww. nauczycielka ją szarpnęła i krzyknęła, cytuję „Zalóż maskę dziewczyno!”**. Uczennica nie zareagowała, ponieważ w świetle Prawa, na zachowania prowokujące, a także naruszające nietykalność, nie powinno się reagować. **Oskarżycielka została oskarżona przez wychowawczynię o złe zachowanie na korytarzu z powodu braku reakcji na szarpnięcie i krzyki**. Następnie przy całej klasie powiedziała, że Uczennica ma nieusprawiedliwione godziny natomiast Oskarżycielka zawsze miała stuprocentową frekwencję przez wszystkie lata edukacji, zawsze była w szkole, a wychowawczynie i jeszcze jeden nauczyciel nieprawidłowo odnotowywali frekwencję, co potwierdziło Kuratorium Oświaty. Klasa zaczęła się śmiać i również krzyczeć, że jej tam nie było, że nie chodzi na lekcje. Uczennica powiedziała, że jest i była na lekcjach, tylko nie na kamerkach/portalach, ponieważ nie uznaje takich rzeczy. Była gotowa uczyć się zdalnie przez korespondencję mailową, zgodnie z Regulaminem pracy zdalnej, Kuratorium Oświaty to potwierdziło, przesyłając pismo z wynikami kontroli o niedopasowaniu nauki do możliwości Uczennicy, na co wychowawczynie powiedziała, że to ona wybiera formę i uciskała, nakazywała Uczennicy przyznać sobie rację. Na koniec zapytała się klasy, czy powinna dać Oskarżycielce niższe zachowanie – nieprawidłowe, a cała klasa ze śmiechem i pewnością krzyknęła, że TAK. **W tym momencie Oskarżycielka prywatna rozplakała się, a wychowawczynie powiedziała „nie płacz, bo ja też będę płakać – mówiła tak tonem wyśmiewającym i przeszła do oceniania kolejnych osób**. Zadzwoił dzwonek i Uczennica wyszła ze szkoły, gdzie czekał Rodzic. Od razu została wezwana wychowawczynie*

do dyrekcji, rozmowa trwała, jednak wychowawczynie nie została nawet upomniana – sporządzono jedynie protokół.

Wskazać należy, że motywacją wychowawczynie do wyśmiewania Uczennicy, były wyniki kontroli Kuratorium, m.in.:

*„Ze względu na kwestie światopoglądowe uczennicy, przyjęte przez nauczycieli języka angielskiego i języka hiszpańskiego formy nauki z wykorzystaniem technik i metod kształcenia na odległość, **ograniczyło jej uczestnictwo w procesie nauki języków obcych oraz uniemożliwiły sprawdzanie** zdobywanej na bieżąco wiedzy i umiejętności.”*

*„Z powyższego zestawienia wynika, że od 14 października 2020 r. do 7 kwietnia 2021 **uczennica nie otrzymywała bieżących ocen** z języka angielskiego i od 7 października 2020 r. do 7 kwietnia 2021 r. z języka hiszpańskiego, co jest **niezgodne z celem wewnątrzszkolnego oceniania** (...)*

*„**W ciągu trzech dni uczennica otrzymała 19 ocen**, z czego 8 kwietnia 2021 r. **aż 10, w tym 2 za sprawdziany o wartości punktowej 100**. Takie działania są **niezgodne** z § 78 ust. 8 pkt 2 statutu liceum, z którego wynika obowiązująca w szkole zasada częstotliwości i rytmiczności oceniania (...) uczniowie w jednym dniu nie mogą mieć więcej niż jeden sprawdzian.”*

*„Organizacja pracy uczennicy w dniach 8, 28 i 29 kwietnia 2021 r. **narusza statutowe prawo uczennicy do właściwie zorganizowanego procesu kształcenia**, zgodnie z zasadami higieny pracy umysłowej (...) Należy zwrócić uwagę na to, że **wychowawca klasy, który jednocześnie jest nauczycielem języka angielskiego, zgodnie z obowiązkami zawartymi w programie wychowawczo-profilaktycznym powinien czuwać nad organizacją i przebiegiem pracy uczniów w klasie oraz nad wymiarem i rozkładem pracy zadawanej im do wykonania w domu**.”*

*„W trakcie kontroli dyrektor **nie przedstawił dowodów potwierdzających** zasięgnięcie przez wychowawcę wskazanych w przepisach ustawy opinii, a z wyjaśnień nauczyciela wynika, że tego nie zrobił przed spotkaniem z rodzicami 7 czerwca 2021 r.”*

*„Z czynności kontrolnych wynika, że (...). Informowała również o swojej gotowości do nauki w godzinach zgodnych z rozkładem lekcji. Poza tym **podjęła trud samodzielnej nauki, więc wykazywała aktywność, o której mowa w § 6 ust. 2 ww. regulaminu, której nauczyciele nie uwzględnili przy odnotowywaniu frekwencji**.”*

Sąd jednak „z urzędu” stwierdził, że postępowanie nauczycielki nie jest czynem zabronionym, a na dodatek zasądził „koszty za obronę”, chociaż postępowanie umorzono po „wstępnej kontroli aktu oskarżenia”. Z tego wynika, że **Oskarżycielka nie miała ochrony sądowej po tym, jak została wyśmiana i pomówiona na lekcji wychowawczej**. Nie budzi wątpliwości, że to Wymiar Sprawiedliwości odpowiada za orzeczenia sądowe, w których przyzwolone zostało wyśmiewanie Uczennicy przez pracownika szkoły, a co w ocenie Sądu nie jest czynem zabronionym. Tyle tylko, że **Oskarżycielka poniosła dodatkową stratę finansową, a nawet nie miała dostępu do rozprawy, aby móc upomnieć się o Prawdę i Sprawiedliwość**.

Sąd zastosował przepisy o kosztach, obciążając nimi oskarżycielkę, chociaż nawet nie został otwarty przewód sądowy, co jest sprzeczne z zasadami słuszności. Nauczycielka natomiast również wniosła swój „prywatny akt”, za to, że Uczennica wniosła prywatny akt, w którym postępowanie zostało umorzone. Nauczycielka uznała, że „została zniesławiona”, chociaż czyn został przez Sąd uznany za popełniony, tylko, że nie zabroniony. Akt nauczycielki został skierowany na umorzenie z urzędu i nawet nie została obciążona kosztami procesu. Wskazuje to na nierówne traktowanie przez Sąd – przepisy dotyczące kosztów są stosowane za każdym razem inaczej - Uczennica jest obciążana i procesem i obroną, których nie było, a pracownik szkoły nie jest niczym obciążony. Z tego powodu zasadnym jest doprecyzowanie przepisów, aby Sądy mogły jednolicie zasądzać/nie zasądzać kosztów.

Fragmety treści postanowień Sądu I i II instancji w sprawie prywatnego aktu Uczennicy:

Sygn. akt [REDAKTOWANE]

POSTANOWIENIE

Dnia 8 czerwca 2022 roku

Sąd Okręgowy w [REDAKTOWANE] karny – Odwoławczy, w składzie:

Przewodniczący: [REDAKTOWANE]

Protokolant: [REDAKTOWANE]

po rozpoznaniu w sprawie [REDAKTOWANE]
oskarżonej z art. 212 § 1 K.k. i z art. 216 § 1 K.k. w zw. z art. 12 § 1 K.k.
skargą prywatną [REDAKTOWANE]
zazalenia oskarżycielki prywatnej [REDAKTOWANE]
na postanowienie Sądu Rejonowego [REDAKTOWANE] z dnia 10
marca 2022 roku w sprawie [REDAKTOWANE]
w przedmiocie umorzenia postępowania
na zasadzie art. 437 § 1 K.p.k.

postanawia:

1. utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie,
2. na podstawie art. 13 ust. 2 ustawy o opłatach w sprawach karnych z dnia 23 czerwca 1973 roku zasądzić od oskarżycielki prywatnej [REDAKTOWANE] na rzecz Skarbu Państwa kwotę 60 złotych (sześćdziesiąt 00/100 złotych) tytułem opłaty za postępowanie przed Sądem II Instancji,
3. na podstawie art. 636 § 1 w zw. z § 3 K.p.k. w zw. z art. 616 § 1 pkt 2 K.p.k. zasądzić od oskarżycielki prywatnej [REDAKTOWANE] na rzecz oskarżonej [REDAKTOWANE] kwotę 840 złotych (osiemset czterdzieści 800/100 złotych) tytułem poniesionych wydatków związanych z ustanowieniem obrońcy w postępowaniu przed Sądem II Instancji.

nieobecność na lekcjach - to jest czyn z art. 212 § 1 k.k., wobec tego, iż czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego.

4. na mocy art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. unowocześnić postępowanie wobec [REDAKTOWANO] o to, że w okresie od października 2020 r. do 14 czerwca 2021 r. w [REDAKTOWANO] działając w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, jako nauczycielka [REDAKTOWANO] i wychowawczyni klasy [REDAKTOWANO] znieważyla [REDAKTOWANO] poprzez: zachęcanie na forum klasy do obniżenia uczennicy oceny z zachowania, zapytanie uczniów na koniec godziny lekcyjnej, czy powinna dać [REDAKTOWANO] niższe zachowanie - nieodpowiednie, poinformowaniu uczniów o ocenach śródrocznych [REDAKTOWANO] oraz o jej nieobecnościach, podleganiu w sali lekcyjnej do wyśmiewania się z każdej wypowiedzi [REDAKTOWANO], a w dniu [REDAKTOWANO] poprzez stwierdzenie, że jeżeli [REDAKTOWANO] nie brała udziału w lekcjach online, to nie wykonuje obowiązku szkolnego, to jest o czyn z art. 216 § 1 k.k. przy zast. art. 12 § 1 k.k., wobec tego, że czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego;
5. na mocy art. 632 pkt 1 k.p.k. kosztami procesu obciąża oskarżycielkę prywatną [REDAKTOWANO];
6. na podstawie art. 632 pkt 1 k.p.k. zasądza od oskarżycielki prywatnej [REDAKTOWANO] na rzecz oskarżonej [REDAKTOWANO] kwotę 720,00 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem poniesionych wydatków związanych z ustanowieniem obrońcy w sprawie;
7. na mocy art. 98 § 2 k.p.k. odroczyć sporządzenie piśmennego uzasadnienia do dnia 17 marca 2022 roku.

Fragmety treści postanowienia w sprawie prywatnego aktu pracownika szkoły:

Sygn. akt [REDAKTED]

POSTANOWIENIE

z 12 lipca 2022r.

Sąd Rejonowy [REDAKTED] w składzie:
Przewodnicząca: [REDAKTED]
Protokolant: [REDAKTED]

po rozpoznaniu na posiedzeniu
sprawy z oskarżenia prywatnego [REDAKTED] przeciwko [REDAKTED]
o czyny z art. 212 § 1 k.k.

w przedmiocie umorzenia postępowania

postanawia:

- I. na mocy art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. umorzyć postępowanie karne wobec [REDAKTED]
to, że:
 1. w piśmie z dnia [REDAKTED] 2021r. wystanym do Ministerstwa Edukacji Narodowej zarzuciła [REDAKTED] takie naganne zachowania jak ośmieszanie, znieważanie i nastawienie klasy przeciwko [REDAKTED] oraz zaniedbanie obowiązków w tym roku szkolnym i uciskanie uczennicy po zakończeniu zdalnego nauczania tj. przestępstwo zniesławienia z art. 212 § 1 k.k.;
 2. w akcie oskarżenia skierowanym do Sądu Rejonowego Katowice Zachód z dnia [REDAKTED] 2021r. zarzuciła oskarżycielce prywatnej [REDAKTED] dyskryminowanie, znęcanie się psychiczne, zniesławienie, znieważenie i niedopełnienie obowiązków wobec [REDAKTED] o przestępstwo zniesławienia z art. 212 § 1 k.k.;
- II. na mocy art. 98 § 2 k.p.k. z uwagi zawilość sprawy odroczyć sporządzenie uzasadnienia postanowienia na czas do 7 dni.

Powyższa sprawa sądowa została przywołana dla wykazania rozbieżności w zasądzaniu kosztów przez Sąd.

Wnoszę o zanimizowanie danych autorów petycji oraz o opublikowanie tej petycji na stronie gov.pl.

